KAPUCINŲ KAPAS BRNO MIESTE

Kripta yra tik viena kapucinų vienuolyno dalis, kurie čia gyvena praktiškai nuo 1656 m. Bažnyčioje laikomos mišios, klausoma išpažinčių, jie vadovauja įvairioms tikinčiųjų bendruomenėms ir, žinoma, rūpinasi visa teritorija. Dvasininkai veikia kaip kapelionai ligoninėje ir padeda parapijose aplink Brno. Šiek tiek apie šios vietos istoriją galite rasti ant skydelio prie kasos aparato.

Kapucinai gyvena dar keturiose Čekijos Respublikos vietose.

Kodėl čia turime mumijų?

Bažnyčios rūsyje, kurį netrukus aplankysite, kapucinai laidojo savo brolius ir geradarius nuo 1656 iki 1784 m. Beveik po kiekviena bažnyčia galite rasti kriptą. Mirusiųjų kūnai čia palaipsniui išdžiūvo dėl oro srauto. Tai lėmė natūralią mumifikaciją, kuri nebuvo numatyta. Kita vertus, Čekijoje XVII amžiuje pagal tą patį architektūrinį modelį buvo pastatyti 24 kapucinų vienuolynai, įskaitant bažnyčią su požemine kripta ir ventiliacijos angomis. Tačiau tik Brno mieste palaidoti kūnai virto mumijomis.

Po bažnyčia ilsisi daugiau nei 150 kapucinų ir apie penkiasdešimt ordino geradarių. Tačiau iki dabar iš jų išliko tik keturiasdešimt mumijų.

Mirusieji, kurių kūnai amžių bėgyje suiro, yra perlaidoti į mūrytą uždarą osuarijų, pro kurį praeisite.

Kriptos filosofija

Kapucinų kripta yra labai specifinė vieta, reikalaujanti komentarų. Tai yra vieta tarnaujanti mirusiajam kaip laidojimo vieta, ir tuo pačiu susikaupimo, maldos vieta gyviesiems. Nors apie šios koncepcijos gimimą daugiau nieko nėra išsaugota, žinome, kad kapucinai jau XIX a. pirmoje pusėje vedžiodavo lankytojus po savo kriptą. Ir kartais tai daro iki dabar.

Koncepcijos filosofija yra akivaizdi: *„Memento mori“* (Atmink, kad mirsi), įvairiais pavidalais persmelkiantis visas kriptos sales, pirmiausia skirtas ne tam, kad mus gąsdintų. Priešingai, jis skirtas mums supažindinti su mūsų gyvenimo realybe, motyvuoja prasmingai gyventi kiekvieną dieną ir branginti laiką.

Kitaip, klasiko žodžiais tariant: mūsų gyvenimas primena „trapų burbulą, jis dingsta, išeina, pražūva, kai tik vos pamatome pasaulį“.

Be to, kripta atveria ir įdomų žvilgsnį į visuomenę, kurią XVII–XVIII a. supo kapucinų bendruomenės.

Lotyniškas užrašas virš koplyčios įėjimo *Tu fui ego eris* reiškia: *„aš buvau tu, tu būsi manimi“.*

litevština

KOPLYČIA

1

Koplyčia iš pradžių tarnavo kaip t.v. žiemos choras, t. y. patalpa, kurioje kapucinai galėjo melstis žiemą. Čia buvo šilčiau nei vienuolyne. Žinoma, kapucinai taip pat turėjo „vasaros“ chorą, kuris buvo tiesiai virš jūsų. Jau kurį laiką jie jį naudoja ištisus metus. 1872 m. į koplyčią buvo perlaidotas baronas Trenckas. Aštuntajame dešimtmetyje čia buvo perkeltas krikščionės Klementianos relikvijorius. Altorius po relikvijoriumi yra XVII a. vidurio ir iki dabar yra naudojamas pamaldoms.

František Trenck (1711–1749)

Neabejotinai garsiausias šios krioptos „gyventojas“, bet kartu ir sudėtingas žmogus, gyvenęs sunkiu, karų kupinu laikotarpiu. Bebaimis profesionalus karys, pandurų vadas. Kai Trenckas buvo Špilberke kaip kalinys, nuteistas kalėti iki gyvos galvos, jis paprašė dvasinės pagalbos vietinio kapucinų kunigo. Vienuolyno kronika rodo, kad kalėjime praleistas laikas sujaudino jo sąžinę ir iš nuotykių ieškotojo, kario ir malonumų mėgėjo jis tapo atgailautoju, prašančiu Dievo atleidimo už savo nuodėmes. Jis paaukojo dalį savo turto labdarai ir pats norėjo būti palaidotas šioje kriptoje.

Kairėje altoriaus pusėje esančiame skydelyje paaiškinta, kaip Františekas Trenckas yra susijęs su kapucinų kriptos atidarymu visuomenei.

Baroko relikvijorius

Krikščionė Klemensijonė gyveno IV–V amžiuje ir mirė būdama keturiasdešimties. Jos palaikus, rastus Romos katakombose, 1754 m. broliams padovanojo kaminkrėtys Jiří Barnabáš Orelli. Tuo metu šiose katakombose palaidoti žmonės buvo laikomi krikščionių kankiniais. Todėl jų palaikai buvo gerbiami kaip šventųjų palaikai.

FRESKOS

2

Šios XVII a. baroko freskų kopijos atspindi krikščioniškas mirties apmąstymus. Originalai yra vienoje iš Loretos kriptų Prahoje.

Mirties triumfas: Skeletas išsitraukia arbaletą ir pasiruošia šauti tiesiai į mus. Mes esame mirties kandidatai.

Chronas yra laiko personifikacija. Savo dalgiu jis sunaikina žmogaus pastangų simbolius. Jis pabrėžia, kad net tai, ką darome, yra trumpalaikiška.

Lozoriaus prisikėlimas: Mirtis neturi paskutinio žodžio. Dievo meilė ją nugalėjo ir atvėrė mums amžinybės vartus. Jėzaus Kristaus žodžiais tariant: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas... Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius.“

Vitrinoje esančiame paveiksle pavaizduotas **berniukas**, pučiantis burbulus, kurie simbolizuoja žmogaus gyvenimo trapumą.

Vitrinoje eksponuojami daiktai, rasti rekonstruojant grindis 2024 m. pavasarį. Po langu yra renesansinių portalų, kuriuos kapucinai naudojo kaip laiptus statydami kapą, fragmentai.

3 GERADARIAI STATYTOJAI

Šis kambarys iš pradžių tarnavo kaip įėjimo koridorius tarp bažnyčios ir kriptos; į čia vedė laiptai.

Atidengtoje viduryje esančioje vietoje matomi XV ir XVI amžių sandūros miestiečių pastato griuvėsiai. Tai greičiausiai ekonominis pastatas, priklausęs vienam iš čia stovėjusių namų. Pastato griuvėsiai buvo aptikti rekonstruojant grindis per visą kriptos ilgį.

Taip pat atkreipkite dėmesį į mažas angas skliautuose. Jos skirtos ventiliacijai. Kai kapucinai norėjo naudoti rūsio erdves be langų (dešinėje yra moderni), jie turėjo kažkaip jas vėdinti. Šios ventiliacijos angos vedė virš bažnyčios skliauto ir pro jas tekėjo oras. Šiandien veikia tik viena. Dėka oro srauto buvo išsaugotas didesnis skaičius originalių **barokinių karstų**, kurių restauruotus dangčius galite pamatyti ant sienų.

Grimmų šeima

Ši garsių statytojų ir architektų šeima su kapucinų bendruomene buvo susijusi ne tik darbiniais ir rėmėjų ryšiais, bet visų pirma draugyste. Du Mauric Grimmo sūnūs ir vie-nas anūkas netgi įstojo į kapucinų ordiną.

Grimmų šeima į šią vietą greičiausiai buvo perlaidota tik pirmoje XX a. pusėje. Remi-antis 1942 m. laikraščio straipsniu, Grimmų palaikai jau tada gulėjo ten, kur juos matote dabar.

4 GERADARIAI IŠ BAJORŲ GRETŲ

Ši kriptos dalis yra jaunesnė už tas, į kurias ruošiatės patekti. Ją 1726 m. pastatė jau žinomas Mauric Grimm. Užrašas prie angelo *Sic transit gloria mundi* reiškia Taip praeina pasaulinė šlovė.

Kairėje nuo angelo yra 1739 m. balandžio 29 d. užrašas nurodantis į akmenį riboženklį, kuris yra žemiau kriptos lygio ir praneša tai: „Tėvų kapucinų bažnytinė žemė, kurios niekas negali drumsti“. Na o po jumis yra sekantis rūsys. Rekonstruojant grindis, buvo atidengtos jo atraminių skliautų dalys.

Šioje kriptos dalyje palaidoti dviejų svarbių didikų šeimų, kurios ilgai rėmė Kapucinų ordiną, nariai: **Zinczendorfai ir Vrbnovai**. Čia taip pat palaidoti dviejų generolų palaikai: Zinczendorfo ir Filiberto. Pirmasis taip pat buvo Špilberko tvirtovės Brno mieste vadas.

Elžbieta Waldorf, mergautinė pavardė Sinzendorf

5 GERADARIAI IŠ MIESTIEČIŲ GRETŲ

Čia geriausiai matyti, kaip skiriasi atskirų kriptos salių aukščiai. Tai ankstesnio, renesansinio pastato griuvėsiai, kuriuos jau minėjome ankstesnėse salėse. Prieš pradėdami statyti savo bažnyčią, kapucinai pirmiausia turėjo susitarti su tuo metu ten stovėjusių trijų miesto namų savininkais. Sutuoktiniai Magnisai galiausiai sutiko ir neseniai įsigytus pastatus paliko ordinui.

Kapucinai daugumą jų nugriovė ir sumaniai panaudojo tai, kas jiems tiko. Kriptai įrengti daugiausia buvo naudojami rūsiai. Tačiau, dalį rūsių tikriausiai užpylė – taip atrodo erdvė tarp Grimmų ir kriptos su kapucinų palaikais. Taip pat manome, kad, kaip ir ankstesnėse salėse, po šia yra ir kitų rūsių. Brno centro istoriniams pastatams būdinga tai, kad jie turi kelis rūsių aukštus.

Kairiajame kampe galite pamatyti osuarijų, kurį kapucinai pastatė XX. amžiaus 90-aisiais metais. Uždarame karste šalia osuarijaus taip pat saugomi mirusiųjų palaikai, kurių kūnai laikui bėgant suiro.

Bevardžio berniuko medalionas

Orelli šeima

Kapucinų kronika mini Barnabą Orelį († 1757), kaminkrėčių meistrą, kaip „reikšmingą“ ir „dosniausią“ ordino geradarį. Kriptoje taip pat buvo palaidota jo žmona Viktorija, brolis Ignacas ir svainė Marie Alžbieta.

Paslaptimi mums yra čia palaidotas bevardis berniukas, kurio kapucinų kronika visiškai nemini.

6 BROLIAI KAPUCINAI

Kapucinų laidojimo vieta neabejotinai yra viena įspūdingiausių vietų visoje kriptoje. Labai paprastas jų laidojimo būdas atspindi vieną iš ordino charizmos bruožų: neturtą. Šiandien tai galėtume kiek netiksliai interpretuoti kaip savanorišką kuklumą. Gyvenimas neturte reiškia ne tik turtą, bet ir psichinę laisvę nuo poreikio ką nors ar kažką turėti. Abu šie dalykai prisideda prie didesnio atvirumo Dievui ir kitiems žmonėms.

Kapucinai, kaip ir visi krikščionys, mirtį laiko vartais, pro kuriuos jie patenka pas Dievą. Šventasis Pranciškus Asyžietis netgi vadina ją savo „seserimi“ prieš mirtį sukurtoje „Saulės brolio dainoje„. Pranciškus laukė paskutinės savo dienos su džiaugsmingu pasitikėjimu, kad pagaliau sutiks savo Dievą.

Šios erdvės persmelktos ištisų kartų vienuolių, o vėliau ir pasauliečių maldų, kviečia sustoti ir apmąstyti. Nesileiskite trukdomi.

Užrašas ant galinės sienos: *Kuo jūs esate, tuo buvome mes, kuo mes esame, tuo būsite jūs*.

Ačiū

Dėkojame, kad apsilankėte, ir linkime niekada neatidėlioti gerų ir svarbių dalykų.